

Ústav asijských studií FF UK

Posudek oponenta bakalářské práce

Jméno a příjmení: Karin Neumannová
Studijní obor: Japonská studia
Název práce: Architektura jako výraz modernizace
Oponent práce: Doc. Ing. Jan Sýkora, M.A., Ph.D.

		Bodové hodnocení
Hloubka přístupu k tématu, schopnost stanovit a naplnit cíle práce	(7 b)	2
Logická stavba práce	(6 b)	2
Práce s literaturou včetně citací	(5 b)	1
Stylistická úroveň	(4 b)	1
Úprava práce (text, tabulky, obrazová příloha)	(3 b)	1
CELKEM		7

Hodnocení: výborně: 21-25 b., velmi dobře: 16-20 b., dobře: 11-15 b.

Celkové hodnocení: **neprospěla**, práci **nedoporučuji** k obhajobě

Komentář

1. Hloubka přístupu

- práce postrádá teoretické ukotvení i metodologický rámec - není zřejmé z jakého úhlu pohledu autorka studovanou problematiku nahlíží (dějiny architektury, dějiny materiální kultury, intelektuální dějiny, kulturní antropologie apod.)

- jednotlivé problémy jsou zpracovány jen povrchně, a to jak co do obsahu, tak i rozsahu – např. kapitola 4 má rozsah necelé 2 normostran (!), na kterých autorka diskutuje jak problém architektury na venkově, tak i městská obydlí; příkladem povrchního zpracování je kapitola 5 „Rozvoj Tokia a veřejný prostor“ – místo možné diskuze o chápání veřejného prostoru prvními japonskými architekty autorka popisuje průběh protestů proti výsledku Portsmouthské smlouvy v roce 1905 bez zjevné souvislosti se studovanou problematikou;

- autorka v práci často řadí jednotlivá fakta za sebou, aniž by z těchto faktů či z uvedené polemiky sama vyvozovala jakékoli závěry – např. na str. 11 uvádí Okamurovu tezi o segregaci společenských vrstev, která se promítla i do absence náměstí jakožto prostoru setkávání; tento názor pak konfrontuje s Itóovou argumentací, že roli „náměstí“ v tokugawském prostředí sehrávala jiná místa; autorka však tyto protichůdné názory žádným způsobem nekomentuje a nevyvozuje žádné, pro svoji práci podstatné závěry; nabízí se tedy otázka, proč tato dvě rozdílná pojetí vůbec uvádí, když s nimi dále nepracuje;

- některé události jsou zpracovány do zbytečných podrobností (např. stavbě mincovny je věnována celá stránka, včetně takových „detailů“, jako úmysl vlády „vybírat daně v hotovosti“[sic!]), zatímco jiné problémy (např. proces industrializace země v období Meidži) je shrnut na pouhých 12 řádcích a po obsahové stránce má v kontextu tématu práce jen minimální vypovídací hodnotu;

FILOZOFICKÁ FAKULTA Univerzita Karlova

Ústav asijských studií FF UK

- autorka častokrát uvádí zbytečné informace, jejichž souvislost s diskutovanou problematikou je buď okrajová nebo není žádná – např. pozn. 31 na str. 28: „伊東 忠太, 1867 – 1954 Architekt a historik architektury. Hojně cestoval po světě.“ Informaci o jeho zahraničních pobytech bych považoval za opodstatněnou, kdyby autorka hledala inspirační zdroje Itóovy tvorby, což však nečiní;

- závěry práce jsou jen konstatováním/popisem stavu a nevycházejí z předchozí analýzy/diskuze; postrádám například zhodnocení, do jaké míry (pokud vůbec) se modernizace projevovala v architektuře způsobem odlišným od projevů v ostatních oblastech života japonské společnosti

- některé závěry/výsledky práce jsou sporné; např. na str. 72 autorka uvádí výčet hodnot tehdejší společnosti, které jsou údajně patrné na stavbě školních budov; v bodě 2. konstatuje, že „kvůli získání materiálu na jednu z popsaných škol byly rozebrány dva buddhistické chrámy“, z čehož vyvozuje, že „to ukazuje, jak se poté, co se šintoismus stal státním náboženstvím, na čas změnil postoj k buddhismu“. Vezmeme-li v úvahu, že do roku 1880 bylo postaveno „kolem 28 tisíc“ škol (str. 41), lze oprávněně tvrdit, že používání stavebního materiálu z rozebraných buddhistických chrámů bylo spíše výjimkou, kterou nelze považovat za důkaz odklonu od buddhismu; obdobně neprůkazná se mi jeví i charakteristika č. 4: „Ve školách byly prostory pro cvičení, což odpovídalo vzrůstajícímu militantnosti společnosti“. Vybudování tělocvičen bylo spíše snahou o napodobování západních vzorů než výrazem snah o cílenou militarizaci společnosti, která nebyla v počátečním období éry Meidži tak zjevná jako v pozdějších době;

2. Logická stavba

- práce je roztříštěna do sedmi (v číselném označení jen šesti) kapitol, z nichž některé jsou tak krátké (např. kap. 1 jen necelé 2 strany), že neumožňují podrobnější rozpracování žádného konkrétního problému; navíc v úvodu (str. 8) autorka odkazuje na rozdělení práce na dvě části, aniž by objasnila kritéria takového rozdělení (např. zda první část je teoretická a druhá analytická);

- zařazení kapitoly 1 „Vstup Japonska mezi industrializované země“ považuji za zbytečné, neboť výklad v ní obsažený přímo nesouvisí se studovanou problematikou; autorka zcela zbytečně podrobně popisuje proces otevření Japonska bez zjevného propojení této části s vývojem architektury v období Meidži;

- v práci je několik zásadních a značné množství drobných faktografických nepřesností a omylů, které však ve svém souhrnu vedou k pochybnosti o základních znalostech japonských dějin a kulturních či společenských reálií; např. str. 11: „...střídavě jeden rok trávit v hlavním městě Edu...“ – je sporné, zda lze v předmoderním Japonsku vůbec hovořit o „hlavním městě“, ale pokud ano, pak to rozhodně nebylo Edo; str. 18 – onou „nově založenou univerzitou“ má autorka zřejmě na mysli Tokijskou univerzitu, která však byla založena roku 1877 (12. dubna) a nikoli v roce 1876, jak uvádí autorka; je též diskutabilní, zda tato „univerzita“ byla opravdu tak odlišná od evropských univerzit ve svém zaměření na urychlenou výchovu praktických odborníků, vezmeme-li v úvahu, že v době založení měla 4 fakulty – právníkou, přírodovědnou, literární a lékařskou – a blížila se tak modelu evropských středověkých univerzit; na str. 44 zmiňuje „populární noviny Šinbun ničiniči tókjó“ (včetně stejného popisku pod obr. 20) – zjevně opomíjí fakt, že v dané době se vodorovně psané tituly četly zprava doleva, takže noviny se ve skutečnosti jmenovaly *Tókjó ničiniči šinbun*; přitom je nadmíru zarážející, že jako posluchače japonských studií se znalostí japonštiny vůbec nedošlo, že spojení *Šinbun ničiniči tókjó* je z jazykové stránky zjevný nesmysl (!);

- některé formulace vedou k pochybnostem o úrovni všeobecných (nejen odborných, japanologických) znalostí; např. na str. 46 píše o „sprádání látek“, což je zjevný nesmysl, neboť výsledkem sprádání/předení je příze, tj. vlákno a nikoli látka, která se zhotovuje tkaním (!).

FILOZOFICKÁ FAKULTA Univerzita Karlova

Ústav asijských studií FF UK

3. Práce s literaturou

- na mnoha místech v textu chybí konkrétní odkaz na zdroj uvedené informace; např. str. 19: „Podle názoru Stewarta...“ (chybí zdroj); str. 27: „Říká se, že když Tacuno Kingo dorazil do Londýna na stáž...“ (chybí zdroj)

- u jednotlivých zdrojů autorka uvádí jen dané dílo bez odkazu na konkrétní stránku/y; např. str. 19: „Conder získal architektonické vzdělání v Londýně a dva roky pracoval pro známého anglického architekta a designéra Williama Burgese. (Stewart, 1988)“ – chybí uvedení konkrétní stránky v díle Stewarta, odkud autorka informaci převzala;

- autorka zařadila do textu desítky fotografií, u kterých není uveden jejich původ ani informace o autorských právech, což odporuje zásadám Etiky vědecké práce na FF UK (viz Opatření děkana č. 20/2020), zejména čl. 2, bod 1, písmeno c) a e);

4. Stylistická úroveň

- v celé práci je nepřehledné množství gramatických a stylistických chyb – jen obtížně lze nalézt stránku, která by byla jazykově bezchybná; např. str. 5: „Regulace spotřeby a **jejich** vliv na stavitelství“; str. 7: „Jak byl nový styl **přijímán** různými segmenty populace a **na** různých typech budov?“; str. 16 „Zpočátku období Meidži tak vláda například využívá osobních konexí vytvořených v období Tokugawa nebo **je** ovlivňují doporučení západních vládních představitelů působících v Japonsku“; str. 17: „V tom vládě nesporně pomohly několikaměsíční výpravy do Evropy a USA, při kterých **navštívili** mnoho západních institucí“; str. 18: „protože zahraniční experti pobírali vysoké platy a **byly** pro vládní rozpočet značnou zátěží“; str. 32: „je třeba se soustředit na zlepšení technického, inženýrského **stránky** stavění“; bylo by možné uvést desítky dalších příkladů;

- v mnoha větách chybí sloveso či další větné členy; např. str. 12: „...pokud je náměstí chápáno statické místo ...“; str. 25: „Zájem tisku o západní budovy však podpořilo také bylo, jak moc zemětřesením utrpěly elity a jejich budovy“, str. 26: „Příkladem je hypoteční banka postavené v Tokiu roku 1899“; zhuštěným obrazem těchto „výpadků“ větných členů je např. celá poznámka 12 na str. 18;

- tyto gramatické a stylistické chyby jsou často tak zásadní, že komplikují pochopení smyslu textu; např. str. 18: „Britští odborníci tak pomáhají vystavět japonskou železnici...“ s následující poznámkou pod čarou „Na kterou si od Britů berou velkou půjčku.“ – z formulace autorky tak vyplývá, že japonskou železnici stavěli britští odborníci, kteří si na tuto stavbu vzali od Britů velkou půjčku; podobným vyšnitím z větné stavby je formulace na str. 33: „Mechanizaci zemědělství blokovala jednak vysoká míra zdanění a také fakt, že bohatí majitelé půdy typicky pozemky dále pronajímali, a tak **byla rozdrobena** na mnoho malých částí.“;

- autorka často volí dosti expresivní formulace, které patří spíše do novinářského stylu a v odborném textu by se neměly – i kvůli jejich nepřesnosti – objevit; např. str. 11: „...na samém **chvostu** se nacházeli obchodníci.“;

- v práci je nadbytečné množství cizích slov (např. „použité materiály...měly **korelovat** se společenským postavením“; „budovy západních mocností, které se Japonsko snažilo **emulovat**“ apod.), jejichž použitím se autorka zřejmě snaží vzbudit dojem odbornosti, nicméně v kontrastu s nepřesným vyjadřováním na jiných místech práce tato cizí slova navozují přesný opak;

FILOZOFICKÁ FAKULTA Univerzita Karlova

Ústav asijských studií FF UK

5. Úprava

- nejasné a matoucí číslování kapitol – úvodní kapitola „Architektura v éře Tokugawa“ je bez číselného označení, nicméně v textu (viz str. 7) je pak první kapitola označovaná jako „druhá“

- při psaní vlastních jmen autorka míchá japonský způsob (na prvním místě jméno rodové a za ním pak jméno osobní) se způsobem západním (na prvním jméno křestní/osobní, za ním příjmení); např. na str. 17 píše **Itó** Hirobumi (japonské pořadí jmen), zatímco na str. 25 uvádí jméno Oto **Endó** (západní způsob); jde dokonce tak daleko, že západní pořadí používá při znakovém zápisu – str. 26: v textu uvádí při zápisu latinkou japonské pořadí (Tanabe Junkiči), zatímco při zápisu znaky v pozn. 27 volí západní způsob (淳吉田辺);

- při přepisu do latinky směšuje českou transkripci japonských slov s Hepburnovým systémem, a to dokonce i v jednom slově – str. 27: „Junkiči“ – správně buď Junkichi nebo Džunkiči

- na několika místech autorka neodstranila z finální verze své pracovní poznámky – např. str. 29: „...snaží být tradičně japonský (viz obr. XXX).Obr. 8.“

- v popisích k jednotlivým obrázkům/fotografiím jsou uvedeny římskými číslicemi indexy, jejichž význam není nikde vysvětlen;

- četnost chyb způsobených celkovou nepozorností (např. na str. 37 „po požáru v roce **1972**“) společně se zásadními prohřešky proti pravidlům českého pravopisu (vynechávání čárek, nerespektování pravidel pro psaní velkých písmen apod.) svědčí o tom, že autorka neprovedla konečnou redakční úpravou textu a odevzdala práci v podobě, která není přijatelná.

Závěr

Předložený text nesplňuje po obsahové ani formální stránce základní požadavky kladené na bakalářskou práci a není v této podobě přijatelný. Z výše uvedených důvodů hodnotím práci známkou **neprospěla a nedoporučuji** ji k obhajobě.

Otázky k obhajobě:

Datum: 20. 8. 2021

Podpis oponenta práce